

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2012

březen 2012

TÉMA MĚSÍCE

Náhrada nákladů řízení při vymáhání drobných pohledávek

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 29.3.2012, sp. zn. I. ÚS 3923/2011

Ústavní soud se opět vyjádřil k problematice **výše náhrady nákladů řízení při vymáhání tzv. bagatelních pohledávek, tedy ve sporech o peněžité plnění do 10.000,- Kč**, které byly zahájeny tzv. formulářovou žalobou, tedy návrhem na vydání platebního rozkazu.

Ústavní soud zformuloval názor, že pokud jde o řízení v tzv. bagatelní věci, jež bylo zahájeno „formulářovou“ žalobou, **nárok je uplatňován vůči spotřebiteli**, přičemž ten vznikl ze smlouvy, anebo jiného právního důvodu, avšak spotřebitel je fakticky vyloučen z možnosti sjednat si podmínky plnění s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvu o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistnou smlouvu, o regulační poplatek podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů), pak s ohledem na nutnost dodržení principu proporcionality (přiměřenosti) mezi výší vymáhané částky a náhrady nákladů, **je spravedlivé, aby výše odměny za zastupování žalobce advokátem byla určena jen ve výši vymáhané částky.**

Ústavní soud podotkl, že s ohledem na naléhavost a závažnost dopadů řešené právní otázky je ospravedlnitelné, aby nosné důvody tohoto nálezu **byly aplikovány ve všech dosud pravomocně neskončených řízeních.** S ohledem na skutečnost, že Ústavní soud rozhodl nálezem, který je závazný pro všechny osoby a orgány, mají povinnost se jím řídit i všechny obecné soudy rozhodující takové spory.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

Nabývání majetku manželi se zúženým společným jměním manželů

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.2.2012, sp. zn. 22 Cdo 3541/2009

Nejvyšší soud se vyjádřil k otázce nabývání majetku do společného jmění (SJM) těch manželů, kteří mají **smlouvou uzavřenou formou notářského zápisu upraven rozsah svého SJM odlišně od zákona, tedy zúžen nebo rozšířen.** V konkrétním případě měli manželé uzavřenou smlouvu o zúžení rozsahu SJM tak, že manželka se stává vlastníkem veškerého nemovitého majetku. Manželé nabyli pozemek na základě kupní

smlouvy, kterou s prodávajícím uzavřeli oba manželé. Sporným se později mezi manželi stalo, zda se vlastníkem nabytého pozemku stala výlučně manželka s ohledem na výše uvedenou smlouvu o zúžení SJM, anebo pozemek spadal do SJM manželů s ohledem na uzavřenou kupní smlouvu.

Nejvyšší soud zformuloval názor, že pokud je smlouva o zúžení (nebo rozšíření) SJM platná a účinná, nahrazuje tím zákonnou úpravu nabývání majetku do SJM manželů. Poté, co se stane taková smlouva účinnou, se od ní účastníci nemohou odchýlit pouhým společným projevem vůle, např. tedy konkrétně nabýt věc do SJM smlouvou uzavřenou oběma manželi, ačkoli podle smlouvy o zúžení SJM má taková věc patřit do výlučného vlastnictví jednoho z nich. Aby to bylo možné, museli by účastníci nejdříve uzavřít smlouvu o rozšíření zúženého SJM, která by takové nabytí umožnila. Podle názoru soudu **smlouva, která vyžaduje formu notářského zápisu, může být platně změněna smlouvou mající opět formu notářského zápisu, není tedy možné ji měnit jakýmkoliv jiným společným projevem vůle, který nemá formu notářského zápisu.**

Jestliže tudíž takovou smlouvu o zúžení SJM před koupí předmětného pozemku manželé neuzavřeli, nemohli jej nabýt do SJM. V tomto případě dal tedy soud za pravdu manželce, která podle znění uzavřené smlouvy o zúžení SJM nabyla pozemek do svého výlučného vlastnictví, ač byli v kupní smlouvě uvedeni jako kupující oba manželé.

K omezení odpovědnosti prodávajícího za vady nemovitosti

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.2.2012, sp. zn. 33 Cdo 1430/2010

Nejvyšší soud se zabýval **přípustností doložky o prodeji nemovitosti tzv. jak stojí a leží, která vylučuje odpovědnosti prodávajícího za vady prodávané nemovitosti.** V předmětném případě žalovaný prodal žalobci dům kupní smlouvou obsahující tuto doložku. Žalobce při zahájení rekonstrukčních prací zjistil, že v zadržované místnosti suterénu domu byly umístěny sudy s nebezpečným odpadem. Žalobce tuto vadu žalovanému vytkl a žádal odstranění sudů nebo případnou slevu ze zaplacené kupní ceny. Žalovaný takové nároky odmítl uspokojit s poukazem na výše uvedenou doložku.

Nejvyšší soud rozhodl, že **taková doložka v kupní smlouvě na nemovitost je nepřípustná a tudíž neplatná.** Doložku jak stojí a leží lze totiž použít pouze v případě, že se převádí věci vymezené nikoliv údajem o jednotlivých konkrétních věcech (jako je tomu při převodu nemovitostí), nýbrž za použití jiných údajů, např. uvedením místa, kde se nacházejí (např. všechny věci nacházející se v kůlně rodinného domu), a z povahy smlouvy vyplývá, že za vady tímto způsobem přenechaných věcí se neodpovídá.

Nejvyšší soud uzavřel, že umožnění převodu věcí určených individuálně (např. nemovitost, automobil) nebo druhově (např. uhlí, písek) s doložkou jak stojí a leží by odporovalo smyslu zákonné odpovědnosti prodávajícího za vady prodané věci a výrazně by znevýhodňovalo kupujícího, neboť by nemohl uplatnit svůj nárok z odpovědnosti za vady.

Z OBCHODNÍHO PRÁVA

Právo akcionáře na informace na valné hromadě společnosti

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.3.2012, sp. zn. 29 Cdo 1592/2011

Akcionář společnosti napadal usnesení valné hromady společnosti, kterým byla schválena účetní závěrka, přestože mu představenstvo na valné hromadě neposkytlo jím požadovanou informaci důležitou pro hlasování o tomto bodu a poskytlo mu jí až ex post po konání valné hromady.

Akcionář poté u soudu napadl usnesení valné hromady s tím, že byla porušena jeho práva akcionáře uvedená v § 180 odst. 1 obchodního zákoníku. Spor se dostal před Nejvyšší soud a ten zrušil rozhodnutí nižších soudů, které žalobu akcionáře zamítly.

Nejvyšší soud odůvodnil svoje rozhodnutí tak, že podle § 180 odst. 1 obchodního zákoníku **je akcionář oprávněn účastnit se valné hromady**, hlasovat na ní, má právo požadovat a dostat na ní vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení předmětu jednání valné hromady, a uplatňovat návrhy a protinávrhy. Z uvedeného plyne, že požaduje-li akcionář na valné hromadě jen ta vysvětlení, na která mu dává zákon právo, tj. vysvětlení potřebná pro posouzení předmětu jednání valné hromady, **je představenstvo povinno mu potřebná vysvětlení poskytnout na valné hromadě**. S takovými požadavky totiž představenstvo, kterému je program valné hromady znám, musí počítat a jeho povinností je se na takové případné dotazy připravit, popřípadě zajistit účast osob, které disponují informacemi potřebným pro zodpovězení oprávněných dotazů. Je pak věcí konkrétního posouzení každého jednotlivého dotazu vzneseného na valné hromadě, zda jde o dotaz, na jehož zodpovězení má akcionář právo, tj. o dotaz, jehož zodpovězení je potřebné pro posouzení předmětu jednání valné hromady. Je-li tomu tak, **nemůže představenstvo odkázat akcionáře na následné zodpovězení jeho dotazu**.

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

Ústavní soud vyzval k legislativní regulaci domácích porodů

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 12.3.2012, sp. zn. Pl. ÚS 26/11

Ústavní soud sice z formálních důvodů odmítnul ústavní stížnost ženy, která kritizovala stát za to, že jí nejasnou legislativou omezil ve volbě místa porodu, avšak

vyzval zúčastněné strany, aby o porodech mimo porodnici byla vedena seriózní a odborná diskuse, jejímž výsledkem by měla být legislativní úprava, která by respektovala zaručené právo na soukromý život při zohlednění všech protichůdných zájmů a základních práv, zejména práva dítěte na život a ochranu zdraví.

Žena z Libereckého kraje se při plánování porodu svého druhého dítěte rozhodla pro porod v domácím prostředí. Když se však snažila najít porodní asistentku, která by jí u porodu asistovala, žádnou v Libereckém kraji nenašla. Obrátila se proto s žádostí o pomoc na svou zdravotní pojišťovnu a na krajský úřad, ale byla odmítnuta s odůvodněním, že „i porodní asistentka ... může vést samostatně fyziologický porod jen v prostorách, které jsou pro fyziologický porod náležitě věcně a technicky vybavené.“ Žena se tak obrátila na Ústavní soud, který však její stížnost odmítl s tím, že se měla obrátit nejprve na krajský soud. O případu bude ještě rozhodovat Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku, na který se žena již obrátila.

Soudní ochrana proti rozhodnutí soukromé mateřské školky

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27.7.2011, sp. zn. 1 As 53/2011

Nejvyšší správní soud ČR ve své Sbírce rozhodnutí vydal rozsudek, ve kterém zformuloval názor, že rozhodnutí mateřské školky o ukončení předškolního vzdělávání podléhá předkumu ve správním soudnictví bez ohledu na skutečnost, zda je zřizovatelem školky veřejný subjekt nebo osoba soukromého práva. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ochranu případnému nezákonnému zásahu do ústavně zaručeného práva na vzdělání, které záleží v rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání, musí poskytnout správní soudy, tedy v prvním stupni krajské soudy.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>

© JUDr. David Karabec - advokát, 2012